

IN WAT VOOR WERELD WILLEN WE LEVEN?

Michael von der Schulenburg, voormalig VN-diplomaat en lange tijd conflictadviseur in (burger)oorlogen, waarschuwt voor een escalatie van geweld en de rol van de NAVO. En hij vraagt: "Hoe komen we hieruit?"

4 december 2023 door Michael von der Schulenburg

We leven in een wereld die steeds meer verstrikt raakt in de wurggreep van geweld en oorlog. We moeten ons daarom afvragen: hoe komen we hieruit en in wat voor wereld willen we leven?

Volgens de Verenigde Naties was 2022 het jaar met de meeste, hevigste en langdurigste gewapende conflicten ter wereld sinds het einde van de Koude Oorlog - of zelfs sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. Dit jaar zal het nog erger zijn, en er zijn geen tekenen dat de situatie weer zal kalmeren. Integendeel.

GEBREK AAN DIPLOMATIE

Nu het conflict tussen de VS en China om de wereldheerschappij blijft oplaaien, kan de mensheid nog gevaarlijkere tijden tegemoet gaan. Zonder een beslissende ommekeer valt te vrezen dat geweld en oorlogen wereldwijd opnieuw de grootste bedreiging voor de mensheid zullen vormen. De verkeerde overtuiging dat conflicten alleen met geweld kunnen worden opgelost, heeft opnieuw de overhand gekregen. Dat we eerst militair moeten winnen, of zelfs de andere partij een vernietigende klap moeten toedienen, om vrede te bereiken. In geen van de huidige gewapende conflicten zijn er serieuze diplomatieke pogingen om de conflicten die aan deze oorlogen ten grondslag liggen op te lossen.

De kunst van de diplomatie lijkt als zwakte in diskrediet te zijn gebracht. De meeste oorlogen zijn immers al jaren, zelfs decennia, smeulende conflicten voordat ze in oorlog ontploffen. Als de oorlog eenmaal is uitgebroken, lijken beide partijen, vaak gevoed en gesteund door buitenlandse staten, weg te zinken in een compromisloos dodelijk conflict. De ministers van Buitenlandse Zaken van de staten die bij dergelijke conflicten betrokken zijn of ze steunen, lijken nu voorstanders van militaire overwinningen te zijn geworden, die voorstander zijn van het leveren van wapens en het voortzetten van oorlogen in plaats van als diplomaten naar vreedzame oplossingen te zoeken.

Het uiterst immorele wordt gerechtvaardigd met ogenschijnlijk morele argumenten. Dit omvat geweld tegen burgers, moeders en kinderen, omstanders - zoals muziekevenementen georganiseerd door jongeren - en de vernietiging van hele woonwijken, ziekenhuizen en scholen. We noemen dit het "recht op zelfverdediging".

ALLEEN GEWELD

Het enige probleem met zo'n argument is dat de andere kant zich ook zal beroepen op het recht op zelfverdediging. Dit creëert een spiraal van geweld. Geweld rechtvaardigt geweld. Wat de huidige

situatie van militaire conflicten extra gevaarlijk maakt, is het volstrekt onzorgvuldige gebruik van kernwapens.

In de oorlog in Oekraïne spelen kernwapens voor het eerst in de menselijke geschiedenis een beslissende strategische rol in een hete oorlog. In de oorlog tussen Israël en Palestina is al bedreigd met het gebruik van kernwapens. Het is te hopen dat het bij "slechts" dreigementen blijft. Deze dreigementen zijn een uiting van de waanzin om koste wat het kost te willen winnen en te geloven dat vrede alleen bereikt kan worden door geweld te laten escaleren.

Willen we - sterker nog, kunnen we - leven in een wereld waarin geweld het overheersende principe van conflictoplossing is geworden? Vandaag de dag wordt veiligheid opnieuw gezocht in bewapening. De militaire budgetten van de wereld zijn verdubbeld sinds het einde van de Koude Oorlog en groeien nog steeds. De exponentiële ontwikkelingen in wapentechnologie hebben ervoor gezorgd dat wapensystemen vandaag de dag alles wat we kennen uit het tijdperk van de Koude Oorlog overtreffen in termen van destructieve kracht.

Deze ontwikkeling omvat de modernisering van kernwapens, lasertechnologieën, hypersonische raketsystemen, stealth-technologieën, onbemande kruisraketten en aanvalsdrones, robotoorlogen, cyberoorlogen, ruimteoorlogen en het gebruik van kunstmatige intelligentie. Tegelijkertijd zijn alle wapenbeheersingsovereenkomsten en vertrouwenwekkende maatregelen die tijdens of vlak na de Koude Oorlog zijn ingesteld, geannuleerd, niet verlengd of opgeschort.

Vandaag de dag is het verlies van vertrouwenwekkende maatregelen bijzonder gevaarlijk, omdat moderne wapentechnologie een tegenstander in staat stelt steeds korter te reageren op een mogelijke aanval. Dit creëert onzekerheid en wantrouwen en verhoogt de risico's op een wereldoorlog. Deze wapensystemen zullen ons dus niet veiliger maken, maar - integendeel - de wereld minder veilig maken.

Een wereld waarin we ons verschuilen achter steeds krachtigere wapens en de besluitvorming steeds meer uit handen geven aan kunstmatige intelligentie kan niet de wereld zijn waarin we willen leven.